

Parlement & Wetenschap

Wetenschapstoets van voorgenomen beleid

Energiewet (positie consument)

Wetenschappers: prof. dr. Saskia Lavrijssen, hoogleraar regulering van de energietransitie, Tilburg University; prof. dr. Machiel Mulder, hoogleraar energie-economie, Rijksuniversiteit Groningen

Rapporteur Tweede Kamer: Silvio Erkens (VVD-fractie)

Contactpersoon Dienst Analyse en Onderzoek: Marieke Gorrée

Beoordeelde documenten: [wetsvoorstel Energiewet en achterliggende stukken](#) (MvT, advies Raad van State)

Parlement & Wetenschap

Wetenschapstoets van voorgenomen beleid

Legenda: Voldoende Verdient aandacht Verbeterpunt

Nr.	Onderdeel	Oordeel	3.1 CW-informatie in het voorstel	Verbetersuggesties o.b.v. wetenschappelijke kennis
1.	Vindbaarheid In hoeverre is de benodigde 3.1 CW-informatie te vinden in het voorstel?		<ul style="list-style-type: none"> - In de brief 'Beleidskeuzes uitgelegd' van november 2021 geeft de minister van Financiën aan: <i>"In geval van een wetsvoorstel wordt de CW 3.1-onderbouwing onder herkenbare kopjes opgenomen in de Memorie van Toelichting."</i> - De Memorie van Toelichting (MvT) beslaat 494 bladzijden. Hoewel de bedoelde kopjes deels aanwezig zijn, is de gevraagde informatie niet gemakkelijk terug te vinden en samen te vatten. Dit komt door de complexiteit van het wetsvoorstel, de verschillende doelstellingen en de (als gevolg hiervan?) lange tekst . - De aanbiedingsbrief biedt hierbij wel enig soelaas, maar bevat niet alle gevraagde informatie.	<ul style="list-style-type: none"> - n.v.t. - Is alle benodigde 3.1 CW-informatie (de antwoorden op de vragen 2 t/m 8) terug te vinden en helder verwoord? Een beleidsvoorstel dient een tabel 'Beleidskeuzes uitgelegd' te bevatten waarin op deze vragen wordt ingegaan. - Is deze informatie onder herkenbare kopjes terug te vinden in de Memorie van Toelichting (in geval van een wetsvoorstel)? <p style="text-align: center;"><<Klik hier om info te verbergen>></p>

<p>2. Doelen</p> <p>Welke beleidsdoelen worden nagestreefd met het voorstel?</p>		<ul style="list-style-type: none"> - De doelen van het wetsvoorstel worden niet voldoende omschreven en zijn niet voldoende wettelijk vastgelegd. - Zowel in de Brief (p. 2) als in de MvT Deel A (p. 4) wordt aangegeven dat het voorstel zich richt op samenvoegen, moderniseren en implementeren (van welke aanvullingen zijn wenselijk ten aanzien van te stellen (tussen)doelen? EU-regelgeving). Dit zijn in wezen drie verschillende doelen. Hierover merkt de RvS eerder in zijn advies op “De verschillende doelen en functies van het wetsvoorstel leiden ertoe dat het voorstel <Klik hier om info te downloaden> voorstel worden de verschillende functies bovendien onvoldoende duidelijk onderscheiden en uitgewerkt en is veelal niet duidelijk wanneer het gaat om implementatie of herimplementatie of om uitvoering van nationale beleidsvoornemens. Om deze reden kost het bovengemiddeld veel tijd om grip te krijgen op het wetsvoorstel “. - In de MvT deel A wordt verder aangegeven dat het wetsvoorstel bijdraagt aan het generieke doel van het energiebeleid: “het toewerken naar een CO₂-arme energievoorziening die veilig, betrouwbaar en betaalbaar is, op zodanige wijze dat economische kansen worden verzilverd en energie in het ruimtelijk beleid is geïntegreerd.” Het zwaartepunt ligt in dit wetsvoorstel op ‘betrouwbaar’, ‘betaalbaar’ en ‘veilig’. (p. 5 MvT). Tenslotte vermeldt de begeleidende brief drie belangrijke thema’s (p. 3-9 brief): <ul style="list-style-type: none"> - Toekomstgericht systeembeheer - Versterken positie consumenten in de markt - Snelle en veilige data-uitwisseling Hoewel deze thema’s niet expliciet ‘doel’ worden genoemd lijken dit impliciet de drie voornaamste maatschappelijke doelen van de wet. Elementen hiervan komen dan ook, op diverse plaatsen in de MvT terug. - Hiermee hinkt de MvT qua doelstellingen een beetje op verschillende gedachten. Enerzijds ligt in deel A de nadruk op de generieke energiedoelstelling en anderzijds in de brief en deel B van de MvT op de drie thematische ‘doelen’. - Deze wetenschapstoets richt zich (voornamelijk) op het thema “versterken positie consument” 	<p>Concluderend:</p> <p>Welk maatschappelijk probleem of maatschappelijke opgave moet aangepakt worden? Welke doelen worden nagestreefd in termen van beoogde prestaties en effecten? Zijn de (tussen)doelen in termen van beoogde prestaties en effecten SMART geformuleerd? Zijn de doelen gekoppeld aan de aspecten van de Monitor Brede Welvaart van het CBS? VRR-rapport ‘Rechtvaardigheid in klimaatbeleid. Over de verdeling van klimaatkosten voor de burger’</p> <p>De doelen van de wet worden in de MvT voornamelijk besproken in termen van economische haalbaarheid en efficiëntie; de verdeling van de kosten van de maatregelen wordt niet besproken.</p> <p>In andere rapporten worden echter meerdere doelen genoemd. In bijvoorbeeld de Outlook Energiesysteem 2050, Nationaal Plan Energiesysteem en de Kabinetsreactie de Monitor Brede Welvaart van het CBS.</p> <p>De doelen worden verder uitgebreid met de doelen betrouwbaarheid, betaalbaarheid en veiligheid ook doelen als duurzaam, rechtvaardig en participatief toegevoegd. Ook worden de doelen breder geïnterpreteerd, met meer oog voor maatschappelijke belangen. Deze belangen zijn in de huidige Energiewet en MvT onderbelicht.</p> <p>Aanbeveling 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beschrijf de doelen breder met meer oog voor maatschappelijke belangen. Bied daarbij ook handvatten voor het maken van belangenafwegingen door de Minister en/of de ACM. Zo worden transparantie van besluitvorming en rechtszekerheid verbeterd. <p>Aanbeveling 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Besteed expliciet aandacht aan energierechtvaardigheid en welke factoren en elementen daarbij van belang zijn. Publieke instanties kunnen dan bepalen of met bepaalde beslissingen de baten en de lasten van de energietransitie eerlijk worden verdeeld en of de besluitvorming representatiever en inclusiever wordt.¹ <p>Concluderend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een van de doelen van de wet is het bieden van een reguleringskader voor het verzamelen, beheren, en uitwisselen van gegevens binnen de elektriciteits- en gasmarkt. Daarbij wordt opgemerkt dat het risico bestaat op ‘overlap in toezicht en onnodige regeldruk’ met aanpalende wetgeving zoals de AVG. Het is niet duidelijk of dit risico voldoende is ondervangen. Met name op drie punten blijft onduidelijkheid bestaan: <ol style="list-style-type: none"> (1) De basisideeën van de AVG worden onduidelijk en onvolledig in de Energiewet neergelegd. Dat roept de vraag op of de basislijn van de AVG ook moet gelden voor niet-persoonsgegevens in de energiesector. (2) Op meerdere punten bestaat onduidelijkheid over de verhouding tot de grondslagen voor gegevensverwerking (artikel 6 AVG). Op sommige plaatsen in de MvT en in het nader rapport naar aanleiding van het advies van de RvS wordt de suggestie gewekt dat de Energiewet zelf de grondslag zou vormen voor gegevensverwerking - wat niet klopt als het om persoonsgegevens gaat. (3) Het idee van doelbinding van gegevensbescherming wordt niet duidelijk gemaakt. De doelomschrijvingen in de Energiewet zijn erg ruim, terwijl doelbinding veronderstelt dat het doel van iedere gegevensverwerking in de praktijk van tevoren duidelijk en precies wordt omschreven, afhankelijk van contextuele factoren. <p>Aanbeveling 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Schep duidelijkheid over de reikwijdte en de toepassing van de AVG. Maak daarbij ook helder voor welke doelen de
---	---	---	--

¹ Zie L Kaschny ‘Energy Justice and the Principles of Article 194(1) TFEU Governing EU Energy Policy’ (TEL 2023) <https://doi.org/10.1017/S2047102523000110>.

<p>3. Ingezette beleidsinstrumenten</p> <p>Welke beleidsinstrumenten worden ingezet om de beleidsdoelen te realiseren?</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Het zgn. zgn. wetvoorstel en dus regulerende instrumenten om in te zetten? Blijkt uit de literatuur dat deze instrumenten vaker (in combinatie) op dit beleidsterrein of in paragraaf 3.8.1 'Interventionele' (p.30 MvT) de voorschriften per element van de generieke energiedoelstelling samengevat. - In deel B worden de voorschriften uitgebreider beschreven, geclusterd naar vijf hoofdstukken: <ul style="list-style-type: none"> - Hoofdstuk 2: Energiemarkten - Hoofdstuk 3: Systeembeheer - Hoofdstuk 4: Beheren en uitwisselen gegevens - Hoofdstuk 5: Uitvoering, toezicht, handhaving - Hoofdstuk 6: Overige bepalingen - De voorschriften die relevant zijn voor de versterking van de positie van consumenten en zzp'ers, staan voornamelijk in hoofdstuk 2. Deze richten zich onder andere op bescherming en activering van de consument via marktvoorschriften, voorschriften voor levering en teruglevering, afsluitregime, faillissementsregime, faciliteren peer-to-peer, positionering energiegemeenschappen, toegang tot vergelijkingsites (voornamelijk afdelingen 2.1 t/m 2.3) - Daarnaast staan er ook voorschriften voor tarieven, methoden en overige verplichtingen in hoofdstuk 3 (afdeling 3.6). In hoofdstuk 5 worden voorschriften voor uitvoering en toezicht door de ACM op met name levering tegen concurrerende, eenvoudige en duidelijk vergelijkbare, transparante en niet-discriminerende prijzen beschreven (afdeling 5.1) - Er is geen expliciete experimenteerbepaling opgenomen op basis waarvan de Autoriteit Consument & Markt, actieve afnemers of marktdeelnemers pilots of experimenten uit kunnen voeren. 	<p>Concluderend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Elektriciteits- en Gasrichtlijn gebiedt EU-lidstaten het beheer van economische instrumenten (bv. beslaan afnemers te definiëren, subsidiëren, aan te pakken of maatregelen te nemen) aan te pakken om marktbasele informatie in de markt te afnemer te beschermen, De richtlijn dat isast (over site) het uitputtende lijst van criteria waarmee kwetsbare afnemers gedefinieerd kunnen worden.² - De Energiewet bevat geen definitie van kwetsbare afnemers en er worden geen maatregelen getroffen ter bescherming van deze groep. Ook armoede wordt niet genoemd in de Energiewet. In de MvT wordt er wel gesproken over kwetsbare afnemers, in die zin dat zij bescherming ontvangen tegen het afsluiten van de energie bij wanbetaling. Hiermee is de bescherming van kwetsbare afnemers zeer beperkt gewaarborgd. <p>Aanbeveling 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definieer het begrip kwetsbare consument met inachtneming van Europese richtlijnen en bied een grondslag voor samenhangend beleid voor de bescherming van kwetsbare consumenten en voor het tegengaan van energiearmoede. <p>Concluderend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Waar het gaat om taken die onder de exclusieve bevoegdheid van nationale regelgevende instanties (NRI's) vallen, vereist EU-wetgeving (Richtlijn (EU) 2019/944) autonomie van NRI's ten opzichte van openbare en particuliere instanties. Functionele onafhankelijkheid van NRI's is noodzakelijk om de publieke belangen te borgen d.m.v. apolitieke economische keuzes en neutrale ondersteuning van systeemefficiëntie op de lange termijn. Recente jurisprudentie wijst uit dat de Europese Commissie en het Hof van Justitie deze onafhankelijkheidsvereisten willen handhaven³. - Hoewel in de MvT het belang van onafhankelijkheid van de ACM wordt erkend blijkt dit niet uit het wetsvoorstel. De rijksoverheid neemt meer regie over de energiesector.⁴ Daarbij horen ook taken die onder de bevoegdheid van de ACM vallen en waarbij het EU-recht niet de ruimte laat voor een ministeriële regeling of AMvB (zie bv. artikel 3.38, lid 6, artikel 3.41, lid 3 en artikel 3.46, lid 4). <p>Aanbeveling 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verzeker de onafhankelijkheid van de ACM door het gebruik van AMvB's en ministeriële regelingen kritisch te evalueren. Beperk de ministeriële bevoegdheden als de onafhankelijkheid van de ACM in gevaar komt. <p>Concluderend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Waar het gaat over investeringsplannen is onduidelijk wat wordt bedoeld met 'onderzoek' van de minister en wat het doel is. De ACM wordt door Richtlijn (EU) 2019/944 immers al verplicht rekening te houden met de Nationale Energie- en Klimaatplannen (NEKP) en consistentie te realiseren tussen de tienjarige investeringsplannen van <i>transmission system operators</i> (TSO's) en de Nederlandse NEKP. <p>Aanbeveling 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Expliciteer de beoordelingsgrondslag van de minister van investeringsplannen, gegeven de autonomie van de ACM.⁵
---	---	--	---

² Artikel 28 van de Elektriciteitsrichtlijn en afdeling 3.3 van de Gasrichtlijn.

³ Zie L Kaschny & S Lavrijssen, 'The Independence of National Regulatory Authorities and the EU Energy Transition' (ICLQ 2023) <https://doi.org/10.1017/S0020589323000271>

⁴ Zo wordt de term Algemene Maatregel van Bestuur zeventig maal genoemd in de Energiewet en de term Ministeriële Regeling 115 maal.

<p>4. Doeltreffendheid</p> <p>Op welke wijze en in welke mate wordt verwacht dat het beleidsinstrumentarium gaat bijdragen aan de beoogde prestaties en effecten?</p> <p>(NB: focus op consumenten)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • In de hoofdeletheorie worden verijnde interacties ontbrekende interacties? • Wet of wetenschappelijk dat bepaalde wetenschappelijke vragen aan de wetenschappelijke aspecten van de instrumenten werken (werkt)? • Welke andere externe factoren kunnen benoemd worden die van invloed zijn op de in welke mate (doeltreffendheid). Ook maatschappelijke opgave en de gestelde neveneffecten worden hier niet genoemd. - In Deel C van de MVT worden de gevolgen van de wet besproken en wordt vermeld dat: <ul style="list-style-type: none"> - <u>Eindafnemers iets beter beschermd worden</u>. Hierbij past de nuancering dat veel regels al bestonden in de huidige wetgeving en dat vergelijkingsinstrumenten al goed waren ontwikkeld, waardoor de effecten waarschijnlijk niet al te groot zijn. Voor zzp'ers wordt wel een duidelijke verbetering verwacht (p. 158 MVT). Het doenvermogen van burgers wordt ondersteund door onder andere regels t.a.v. betere informatievoorziening , redelijke en passende betalingsregelingen bij schulden en op afstand uitleesbare meters (p. 162 MVT). - <u>Rechten van de consument en de verplichtingen op leveranciers worden vastgelegd in de Energiewet</u>. Hier zijn duidelijke voorschriften voor het aangaan van een of meer leveringscontracten (art. 2.1, 2.3, 2.4, 2.17, 2.22 en 2.23), de uitvoering van deze overeenkomsten (art. 2.5 t/m 2.9, 2.26 en 2.27) en het beëindigen van overeenkomsten (art. 2.10 t/m 2.15, 2.24 en 2.25). Deze verplichtingen gelden voor leveringscontracten met traditionele energieleveranciers. In veel gevallen gelden deze ook voor peer-to-peerleveranciers en leveranciers die peer-to-peerhandel faciliteren. Deze krijgen in sommige gevallen vrijstellingen van de verplichtingen. - <u>Burgers gemakkelijker 'actief' kunnen worden</u>. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van een dynamische elektriciteitsprijs, het verkopen van zelf opgewekte elektriciteit of het 	<p>Concluderend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Energiedata worden in de Energiewet als "noodzakelijke en kansrijke grondstof" aangemerkt. Belangrijk onderdeel van de wet is de introductie van de Gegevensuitwisselingsalternatieven? - De toegang tot gegevens faciliteert de uitwisseling van gegevens uit de verschillende sectoren die door sommige marktpartijen in de energiesector worden beheerd (zoals transmissie- of distributienetbeheerders en meetverantwoordelijke partijen) - Hoe worden de instrumenten geacht bij te dragen aan het bereiken van het doel? - Gezien de belangrijke rol van de GUE is het opvallend hoe weinig aandacht de Energiewet besteedt aan de governance effecten duidelijk toegelicht? - Worden de verwachte maatschappelijke en werking ervan, anders dan dat de transmissie- en distributienetbeheerders er zeggenschap over zouden moeten hebben (art. 4.15), en de verplichting om redelijk, transparant en niet-discriminerend te handelen en geven transmissie- of distributienetbeheerders op de markt een alternatieve mogelijkheid (art. 140-141) blijkt dat het een bewuste keuze is om de aansturing van de GUE over te laten aan zichzelf en info de transmissie- en distributienetbeheerders. - Uit de wet en de MVT wordt niet duidelijk hoe de belangen van consumenten inzake de bescherming van hun persoonsgegevens en recht op privacy worden behartigd en gewaarborgd bij het opstellen van de door de GUE gehanteerde procedures en voorwaarden, en of consumenten bezwaar kunnen maken tegen die procedures en voorwaarden. <p>Aanbeveling 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stel duidelijke eisen om de transparantie en onafhankelijkheid van de GUE te waarborgen. Gebeurt dat niet, dan bedreigt dat de doeltreffendheid van de Energiewet (m.b.t. een goed werkend systeem voor de uitwisseling van energiedata en de bescherming van de persoonlijke gegevens van consumenten). - Versterk de positie van de consument bij het opstellen van de door de GUE gehanteerde procedures en voorwaarden en zorg voor een adequate rechtsbescherming voor consumenten. <p>Concluderend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De bescherming van actieve- en inactieve eindafnemers die deelnemen aan peer-to-peerhandel in bredere zin roept vragen op. Voordeel is vooral: huishoudens kunnen, direct of via een marktpartij, tegen gunstigere tarieven overtollige elektriciteit verkopen aan andere huishoudens, voor wie deze wijze van inkoop ook gunstig kan zijn.⁶ - We zien echter ook risico's: <ol style="list-style-type: none"> (1) Zijn eindafnemers zich wel bewust van alle risico's zoals prijsrisico's, onbalanskosten, leveringsbetrouwbaarheid
--	---	--	---

⁵ Voor meer informatie, zie L Kaschny & S Lavrijssen, 'The Independence of National Regulatory Authorities and the EU Energy Transition' (ICLQ 2023) <https://doi.org/10.1017/S0020589323000271>.

⁶ Zie bijv:

- Zhou, Y., Wu, J., Long, C., Cheng, M., & Zhang, C. (2017, December). Performance Evaluation of Peer-to-Peer Energy Sharing Models. *Energy Procedia*, 143, 817-822;
- Yebiyo, M., Mercade, R., Gillich, A., Chaer, I., Day, A., & Paurine, A. (2020, March). Novel economic modelling of a peer-to-peer electricity market with the inclusion of distributed energy storage-The possible case of a more robust and better electricity grid. *The Electricity Journal*, 33(2), 106709;
- Zhou, Y., & Lund, P. D. (2023, May). Peer-to-peer energy sharing and trading of renewable energy in smart communities – trading pricing models, decision-making and agent-based collaboration. *Renewable Energy*, 207, 177-193.

<p>5. Doelmatigheid</p> <p>Waarom is het voorgestelde instrumentarium een doelmatige manier om de beoogde prestaties en effecten te bereiken?</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt geen rekening gehouden met de (maatschappelijke) baten en kosten van het voorstel (p. 6) • Hieronder verstaan we het niet bereiken van de maximale baten en minimale kosten? • Hoe realistisch zijn de gehanteerde aannames? • Is er wetenschappelijk of aan de praktijk ontleend bewijs over de doelmatigheid van het instrument, in vergelijking met andere instrumenten die als reëel alternatief kunnen worden gezien? • Lijkt het voorstel uitvoerbaar? 	<p>Concluderend:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn de (maatschappelijke) baten en kosten van het voorstel (verschillende lagen en onderdelen) (verschillen en/of per ACME) voldoende vastgesteld om de maximale baten te behalen tegen minimale kosten? • Wordt rekening gehouden met eventuele (positieve of negatieve) neveneffecten? • Is duidelijk welke aannames zijn gehanteerd die veronderstellen dat het gekozen instrumentarium voor het oplossen van het specifieke probleem doelmatig is?
<p>Financiële gevolgen voor het Rijk</p> <p>Welke (positieve en negatieve) financiële gevolgen heeft het voorstel voor de rijksbegroting op korte en langere termijn?</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Op zijn de beschreven financiële gevolgen wel duidelijk? (niet) geen directe gevolgen • Voor de aanpak van de Rijksoverheid zijn mogelijk andere maatregelen van toepassing op het gebied van de beschreven financiële gevolgen voor het Rijk? • Gewezen is reeds op de mogelijkheid dat de beoogde transitie naar een CO₂-arme energievoorziening ook gevolgen hebben voor de verschillende belastingen en heffingen die hiermee samenhangen.” Er is wel sprake van aan de ACM toegedeelde taken. Daar wordt niet bij vermeld of er extra kosten aan verbonden zijn (p.141 MvT). <p><<Klik hier om info te verbergen>></p>	<p>Concluderend:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het bevoordelen van de transitie van consumenten naar de energietransitie heeft op diverse manieren financiële gevolgen voor de overheid. Dit zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Ingeval van belastingkortingen en subsidies voor eigen opwek en besparing, zijn de uitvoeringskosten duidelijk. • Zijn de financiële risico's van overcapaciteit en groter behoefte aan netwerkcapaciteit wat investeringen vereist. Uiteindelijk zullen die investeringen leiden tot hogere tarieven voor netgebruikers, maar op korte termijn is er een financieringsbehoefte. Overheid zijn immers als aandeelhouder medefinancier van die investeringen. Verder zijn er nog financiële overheidsbijdragen vereist voor maatregelen ter bescherming van kwetsbare consumenten. <p><<Klik hier om info te verbergen>></p>
<p>7. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren en derden</p> <p>Welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor maatschappelijke sectoren en derden (publiek/privaat, inclusief individuele burgers)?</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren en derden zijn niet volledig beschreven • Welke aanpak wordt volledig beschreven bij de beschreven financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren en derden? • Deel van de MvT richt zich op de gevolgen van het wetsvoorstel maar heeft niet veel aandacht voor kosten. Wel wordt vermeld dat de wet kan leiden tot investeringskosten (p. 165 MvT). • Wel wordt in het hoofdstuk 5 (uitvoering) gesproken over kosten voor het aanleggen, onderhouden en beheren van de aansluitingen van windparken, transmissiesystemen voor TSB's. “De ACM stelt hiervoor vast wat de efficiënte kosten zijn en stelt op grond daarvan de tarieven zelf of de berekeningsmethode voor deze tarieven vast” (p. 85 MvT) <p><<Klik hier om info te verbergen>></p>	<p>Concluderend:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de kosten en baten van dit voorstel voor de effecten van de energietransitie op de maatschappelijke sectoren en derden? • Zijn de uitvoeringskosten duidelijk? • Zijn de financiële risico's van overcapaciteit en groter behoefte aan netwerkcapaciteit wat investeringen vereist. Uiteindelijk zullen die investeringen leiden tot hogere tarieven voor netgebruikers, maar op korte termijn is er een financieringsbehoefte. Overheid zijn immers als aandeelhouder medefinancier van die investeringen. Verder zijn er nog financiële overheidsbijdragen vereist voor maatregelen ter bescherming van kwetsbare consumenten. <p><<Klik hier om info te verbergen>></p>

⁷Kallisvaart, S. T. (2023). Energiedelen, peer-to-peerhandel en collectief zelfverbruik. *Nederlands tijdschrift voor Energierecht*, nr2/3, 66-74.

⁸Zie bijv:

- Ansarin, M., Ghiassi-Farokhfal, Y., Ketter, W., & Collins, J. (2020). Cross-subsidies among residential electricity prosumers from tariff design and metering infrastructure. *Energy Policy*, 145, 111736;
- De Almeida, L., Klausmann, N., van Soest, H., & Cappelli, V. (2021). Peer-to-peer trading and energy community in the electricity market-analyzing the literature on law and regulation and looking ahead to future challenges. Robert Schuman Centre for Advanced Studies Research Paper No. RSCAS, 35.

⁹Zie bijv:

- Ansarin, M., Ghiassi-Farokhfal, Y., Ketter, W., & Collins, J. (2020). Cross-subsidies among residential electricity prosumers from tariff design and metering infrastructure. *Energy Policy*, 145, 111736.
- Picciariello, A., Vergara, C., Reneses, J., Frías, P., & Söder, L. (2015). Electricity distribution tariffs and distributed generation: Quantifying cross-subsidies from consumers to prosumers. *Utilities Policy*, 37, 23-33;
- Kim, J., Baek, K., Lee, E., & Kim, J. (2023). Analysis of Net-Metering and Cross-Subsidy Effects in South Korea: Economic Impact across Residential Customer Groups by Electricity Consumption Level. *Energies*, 16(2), 717;
- Iglesias, C., & Vilaça, P. (2022). On the regulation of solar distributed generation in Brazil: A look at both sides. *Energy Policy*, 167, 113091.
- Eid, C., Guillén, J. R., Marín, P. F., & Hakvoort, R. (2014). The economic effect of electricity net-metering with solar PV: Consequences for network cost recovery, cross subsidies and policy objectives. *Energy Policy*, 75, 244-254.

¹⁰Zie ook het Integraal Nationaal Energie- en Klimaatplan 2021-2030, Part 3.4.4.

<p>8. Evaluatieparagraaf: leren, bijsturen, verantwoorden</p> <p>Hoe wordt het voorstel gemonitord (doelmatigheid, doeltreffendheid) en ingezet voor leren, bijsturen en verantwoorden?</p>		<p>Welke verbetering zijn afgeplaatst</p> <p>- Er is in de wettekst in de wettekst, MITD of voorgestelde monitoring geen evaluatieparagraaf toegevoegd. Evaluatie is om iedere wet te evalueren. Zie voor beeld en beschikbare van evaluatievoorstellen artikel 9 van de NLE en de bijbehorende toelichting dat ieder voorstel dat leidt tot een substantieel beleidswijziging tenminste een evaluatieparagraaf moeten bevatten. Dit zal ook moeten gelden voor voorliggend wetsvoorstel.</p> <p>< Klik hier om info te verkrijgen ></p>	<p>Concluderend: Is er een uitgewerkte evaluatieparagraaf De Energiewet bevat geen specifieke bepaling op grond waarvan de minister en/of de ACM periodiek moeten evalueren of de gekozen instrumenten, bijdragen aan de doelen van de wet?</p> <p>Aanbeveling 14 Welke methode, data, nulmeting, evaluatiemomenten zijn voorzien?</p> <p>Neem een (periodiek) evaluatiemoment op om te kunnen beoordelen of de gekozen beleidsinstrumenten bijdragen aan de doelen van de wet en of de rol van (publieke) actoren daartoe adequaat wordt ingevuld. Hierbij kan worden gekeken naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie gaat de evaluatie uitvoeren? • Hoe wordt omgegaan met onzekerheden, leren en bijsturen (naast verantwoorden) op wetgeving op (en de balans tussen) betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid; c) de distributionele effecten van de maatregelen als gevolg van de invoering van de Energiewet en de impact op energierechtvaardigheid en de positie van kwetsbare afnemers; d) de onafhankelijkheid van de ACM en het vermogen van de ACM om doeltreffend te handelen om de doelstellingen te waarborgen. <p>< Klik hier om info te verkrijgen ></p>
--	---	---	---

Disclaimer: De Jonge Akademie, KNAW, NFU, NWO, TNO en UNL bemiddelen tussen parlementaire kennisvraag en wetenschappelijk kennisaanbod. De informatie in het kader van Parlement en Wetenschap is afkomstig van vooraanstaande wetenschappers, maar niet onderworpen aan peer review en niet door de wetenschapsorganisaties geverifieerd.

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Universiteiten
van Nederland

NEDERLANDSE FEDERATIE VAN
UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA